

Onderwijs- en Examenprogramma cohort 2023

Informatie voor studenten van de opleiding

Pedagogisch Medewerker Kinderopvang
<i>Niveau 3</i>
<i>Leerweg: BBL</i>
<i>Crebonummer kwalificatie: 25603</i>

MBO

Krea bo futuro

Inhoudsopgave

1. Welkom op MBO Bonaire!	4
2. Algemene informatie	5
2.1 Hoe ziet een MBO opleiding op MBO Bonaire eruit?	5
2.2 Begeleiding op MBO Bonaire	7
3. Opleidingsinformatie Pedagogisch medewerker kinderopvang	8
3.1 Algemeen opleidingsoverzicht	8
4. Het onderwijsprogramma	9
4.1 Onderwijsprogramma (leerjaar 1)	10
4.1 Onderwijsprogramma (leerjaar 2)	10
4.2 Onderwijsprogramma (leerjaar 3)	11
4.2 Lessentabel en uren van jouw opleiding	12
5. Ontwikkelingsgericht toetsplan	14
6. Studietoetsadvies en overgangstoetsadvies	17
6.1 Studietoetsadvies	17
6.2 Overgangstoetsadvies	18
7. Diploma eisen en Examenprogramma	19
7.1 Wettelijke eisen voor het MBO diploma	19
7.2 Uitwerking wettelijke eisen voor diplomering in beslissingsregel voor dit examenplan	19
7.3 Examenplan: Overzicht examenonderdelen	20
7.3.1 Beroepsgerichte examenonderdelen	20
Vaststelling resultaat per kerntaak	21
7.3.2 Examenonderdelen generieke eisen voor taal en rekenen	22
7.3.3 Onderdelen Loopbaan en Burgerschap	23
7.3.4 Beroepspraktijkvorming (bpv)	23
7.3.5 Keuzedelen	24
8. Belangrijke informatie over examens	26
8.1 Examenreglement	26
8.2 Herkansingen	26
8.3 Aangepaste examens	26
8.4 Vrijstellingen	26

Vastgesteld op 1 augustus 2023

door de examencommissie

namens het Bevoegd Gezag van MBO Bonaire

1. Welkom op MBO Bonaire!

Dit is de onderwijs- en examenregeling (OER) van jouw opleiding. Dit OER is leidend voor jouw opleiding op MBO Bonaire. In dit OER vind je zowel algemene informatie over het MBO als specifieke informatie over jouw opleiding. In de algemene informatie lees je hoe opleidingen op het MBO Bonaire in elkaar zitten, op welke manier jij als student begeleid wordt bij ons en bij wie je terecht kunt met vragen.

In de opleidingsinformatie vind je informatie over het programma van jouw opleiding. Alle leeractiviteiten die er tijdens jouw opleiding worden aangeboden vind je in het onderwijsprogramma, een overzicht van alle toetsen, vind je in het toetsplan en een overzicht van alle examens vind je in het examenplan. In het examenplan staat ook welke examens meetellen voor jouw diploma.

Dit OER blijft jouw hele opleiding geldig. Indien er wijzigingen zijn in dit OER wordt je op tijd geïnformeerd door de opleiding. De meest actuele versie van het OER van jouw opleiding kun je vinden op www.mbobonaire.com.

2. Algemene informatie

2.1 Hoe ziet een MBO opleiding op MBO Bonaire eruit?

Een MBO opleiding op MBO Bonaire heeft de volgende onderdelen:

- Theorie- en praktijklessen over het beroep
- Stage (dit noemen we in het MBO BPV of beroepspraktijkvorming)
- Keuzedelen over het beroep, speciale vaardigheden, taal en/of culturele context
- Loopbaan en burgerschap
- Nederlands
- Rekenen
- Engels (niet bij alle opleidingen verplicht)
- Andere talen (niet bij alle opleidingen verplicht)

De theorie- en praktijklessen over het beroep

De lessen op school gaan over de theorie en praktijk van jouw toekomstige beroep. Je krijgt verschillende vakken waarbij je niet alleen uit boeken leert, maar ook oefent in de praktijk. De theorie en de praktijklessen worden gegeven op school, maar vinden ook plaats buiten de school. Je gaat bijvoorbeeld op excursie of krijgt les op een bedrijfslocatie. Voor de meeste vakken moet je ook huiswerk maken en zelfstandig oefenen.

De stage (BPV)

De stage is voor het mbo heel belangrijk. Op de stage leer je werken in een bedrijf of organisatie, leren door te doen. Je wordt daarbij geholpen door een begeleider op de stageplek en een begeleider vanuit school. In het BPV handboek van je opleiding vind je alle informatie over jouw BPV.

Keuzedelen

Iedere mbo student volgt ook keuzedelen tijdens de opleiding. Hierin leer je speciale vaardigheden voor jouw beroep. Een keuzedeel kan (deels) op school, in de stage of als huiswerk gegeven worden.

Voor niveau 3: minimaal 720 studiebelastingsuren

Voor jouw opleiding is er een aantal keuzedelen vastgesteld. Soms wisselt het aanbod nog. Het kan ook voorkomen dat jouw opleiding afwijkt van de keuzedeelverplichting door tijd te besteden aan onderwijs in het kader van persoonlijke, culturele of levensbeschouwelijke vorming.

In de tabellen bij 4.1 'Het onderwijsprogramma' zie je bij het onderdeel 'Keuzedelen' welke er wanneer worden aangeboden en welke keuzes je kunt maken. Bij 7.3.5 vind je de examenplannen voor de keuzedelen waar ook alle werkprocessen benoemd worden. Je maakt jouw keuze aan het eind van leerjaar twee.

Je kunt kiezen uit deze twee combinaties van keuzedelen¹:

Pedagogisch medewerker kinderopvang*

A:

1. Ondernemend gedrag
2. Ontwikkelingsgericht werken in de VVE
3. BSO 4 tot 8 jaar

B:

1. Ondernemend gedrag
2. Ontwikkelingsgericht werken in de VVE
3. Specialist babyontwikkeling

* zie volgende pagina

¹ We proberen met ons aanbod van keuzedelen zo goed mogelijk in te spelen op de behoefte van de arbeidsmarkt en onze studenten. Het aanbod van keuzedelen kan hierdoor gewijzigd worden. Uiteraard wordt je hierover tijdig geïnformeerd door school.

** Extra keuzedeel Engels A2/B1*

Engels maakt geen deel uit van de kwalificatie 'Pedagogisch medewerker kinderopvang', maar is echter wél van groot belang als je verder wilt studeren of wilt gaan werken. Daarom krijg je gedurende de opleiding in jaar drie het vak Engels aangeboden. Het betreft een éxtra keuzedeel, dat indien je dit met voldoende resultaat afsluit, op je diploma en cijferlijst komt te staan. Indien je Engels níet met een voldoende resultaat afsluit, heeft dit geen invloed op het behalen van je diploma.

Voor meer informatie: zie de examenplannen voor de keuzedelen achterin deze Oer.

Loopbaan en burgerschap

Tijdens je opleiding volg je ook loopbaan en burgerschap: je krijgt daarin, net als bij andere vakken lessen, toetsen/opdrachten en het telt mee voor je diploma.

Bij LOB gaan de lessen over: jouw kwaliteiten, motivatie en toekomstwensen, het plannen van je loopbaan, het vinden van een passende baan of een vervolgopleiding en het uitbreiden en onderhouden van je netwerk.

Bij burgerschap leer je hoe je actief deel kunt uit maken van de Bonairiaanse samenleving. Je werkt bij burgerschap aan vier dimensies: politiek-juridisch, economisch, maatschappelijk & sociaal en vitaliteit. Je kunt voor LOB en Burgerschap toetsen en opdrachten krijgen die meetellen voor een cijfer. Als student moet je voldoen aan de inspanningsverplichting die de opleiding hiervoor heeft gesteld. Er zijn geen aparte examens, maar je krijgt wel een eindbeoordeling.

Nederlands

In het eerste leerjaar begin je altijd met een test om je niveau te bepalen. Je werkt daarna bij Nederlands aan alle taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken, gesprekken voeren) op het niveau dat bij je past. Je krijgt regelmatig oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en verderop in je opleiding maak je ook examens.

Het uitgangspunt is dat je op het niveau van je opleiding examen doet.

Op het MBO Bonaire gelden de volgende niveaus:

- Op niveau 2 doe je examen op niveau 1F of 2F
- Op niveau 3 doe je examen op niveau 2F
- Op niveau 4 doe je examen op niveau 3F

Rekenen

In het eerste leerjaar begin je altijd met een test om je niveau te bepalen. Je werkt daarna bij Rekenen aan alle vaardigheden uit de vijf domeinen. Je krijgt regelmatig oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en verderop in je opleiding maak je ook examens.

Het uitgangspunt is dat je op het niveau van je opleiding examen doet.

Hieronder zie je de vijf **domeinen**, elk op het bijbehorende mbo **niveau** 2, 3 of 4

- Grootheden en eenheden;
- Oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld;
- Verhoudingen herkennen en gebruiken;
- Procenten gebruiken;
- Omgaan met kwantitatieve informatie.

Engels bij opleidingen op niveau 4

Binnen alle niveau 4 opleidingen is Engels een generiek vak. Tijdens de lessen werk je aan alle taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken, gesprekken voeren). Ook voor Engels krijg je oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en examens.

Beroepsgerichte talen of rekenen

Naast de generieke lessen krijg je soms te maken met beroepsgericht taal of rekenen. Dit verschilt per opleiding. Het kan drie dingen betekenen:

- Een extra taal die je moet leren om je beroep goed te kunnen doen.
- Beroepshandelingen die je in een andere taal moet kunnen uitvoeren.
- Een hoger niveau voor taal en/of rekenen omdat het nodig is voor je beroep.

Leuk, maar hoe zit het nu voor mijn opleiding?

Blader snel door om te ontdekken hoe jouw opleiding in elkaar zit. Ben je nieuwsgierig welke vakken je krijgt en hoe de lesuren verdeeld zijn? Blader dan snel door naar Hoofdstuk 4 Het onderwijsprogramma.

2.2 Begeleiding op MBO Bonaire

In de opleiding is er persoonlijke aandacht en begeleiding voor jou. De opleiding en daarmee dus jouw loopbaan begint al bij de intake. Je doorloopt een intake en je krijgt een studieloopbaanbegeleider (SLB'er). De SLB'er is jouw mentor. Hij of zij begeleidt je tijdens je opleiding en kijkt samen met jou steeds opnieuw naar jouw kwaliteiten, je wensen en je mogelijkheden voor persoonlijke en professionele ontwikkeling. Voor studenten die extra ondersteuning nodig hebben, hebben we extra begeleiding. Bijvoorbeeld bij persoonlijke vragen, studievaardigheden of extra ondersteuning bij taal/rekenen. Hiervoor kun je in contact komen met het supportteam. Wat het meest geschikt is voor jou zoeken we samen uit. Bij je SLB'er kun je meer informatie hierover vragen.

3. Opleidingsinformatie Pedagogisch medewerker kinderopvang

3.1 Algemeen opleidingsoverzicht

In onderstaand schema vind je het algemeen opleidingsoverzicht. Hierin zie je in vogelvlucht op wat voor soort MBO opleiding je zit.

Je vindt hierin onder andere de belangrijkste informatie uit het kwalificatiedossier (in het kwalificatiedossier zijn de eisen voor jouw opleiding landelijk bepaald. Je kunt het hele kwalificatiedossier van jouw opleiding vinden op <http://kwalificaties.s-bb.nl/>.) Afkortingen: *B=Basis*, *P=Profiel*, *K=Kerntaak*, *W=Werkproces*

Dossier	Pedagogisch werk
Crebocode dossier	23241
Versie dossier	Herziening Dossiers 1 augustus 2019
Kwalificatie	25486 Pedagogisch medewerker kinderopvang (Niveau 3)
Kwalificatie vanaf	1 augustus 2019
Crebocode kwalificatie	25603

Basisdeel	B1-K1-W1 Inventariseert behoeften en wensen van het kind B1-K1-W2 Bereidt de uitvoering van activiteiten voor B1-K1-W3 Richt ruimten in ter voorbereiding op activiteiten B1-K1-W4 Stemt de werkzaamheden af met betrokkenen B1-K1-W5 Stimuleert de ontwikkeling door het aanbieden van activiteiten B1-K1-W6 Ondersteunt bij verzorgende taken B1-K1-W7 Zorgt voor een veilig pedagogisch klimaat B1-K1-W8 Evalueert de werkzaamheden
Kerntaak 1 Begeleiden van kinderen bij hun ontwikkeling	

Basisdeel	B1-K2-W1 Werkt aan de eigen deskundigheid B1-K2-W2 Werkt aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg
Kerntaak 2 Werken aan kwaliteit en deskundigheid	

Profieldeel	P1-K1-W1 Voert gesprekken met de ouders/ vervangende opvoeders en het kind P1-K1-W2 Stelt een activiteitenprogramma op P1-K1-W3 Maakt een plan van aanpak voor de begeleiding P1-K1-W4 Zorgt voor de uitvoering van een dagprogramma P1-K1-W5 Biedt persoonlijke verzorging P1-K1-W6 Draagt zorg voor huishoudelijke werkzaamheden
Kerntaak 1 Opvoeden en Ontwikkelen van het kind/ de kinderen in de kinderopvang	

Leerweg:	BBL
Instructietaal:	Nederlands
Studielast:	4800 klokuren (3 jaar)
Instroomrechten:	De instroomrechten voor de opleidingen op MBO Bonaire zijn als volgt: Opleidingen niveau 2: Minimaal diploma VMBO basis of een diploma MBO 1 Opleidingen niveau 3: Minimaal diploma VMBO kader, overgangsbewijs van HAVO 3 naar 4 of diploma MBO niveau 2 met minimaal <i>gemiddeld</i> voldoende op alle onderdelen talen/rekenen op 1F Opleidingen niveau 4: Voor een reguliere niveau 4: Minimaal diploma VMBO kader, overgangsbewijs van HAVO 3 naar 4 of diploma MBO 3 waarbij geldt: niet lager dan 1F op <i>alle</i> onderdelen talen/rekenen Voor een versnelde niveau 4: minimaal <i>gemiddeld</i> voldoende op alle onderdelen talen/rekenen 2F. Aanvullende eis voor aanmelding BBL een arbeidscontract bij een erkende werkplek met gecertificeerde leermeester en minimaal 16 klokuren per week BPV.
Wettelijk kader:	Voor het Middelbaar beroepsonderwijs in Caribisch Nederland geldt de WEB BES.

4. Het onderwijsprogramma

Op MBO Bonaire is het schooljaar verdeeld in 4 lesperiodes van 9 of 10 weken. Tijdens iedere lesperiode krijg je les in verschillende vakken en thema's en/of ga je op stage (BPV.) In het onderwijsprogramma hieronder zie je hoe de opleiding is opgebouwd. En in de lessentabel daarna kun je zien hoeveel uren les er gepland zijn per vak.

Het onderwijsprogramma en de lessentabel kunnen tijdens jouw opleiding wijzigen. Indien er een wijziging is wordt je hier tijdig over geïnformeerd.

4.1 Onderwijsprogramma (leerjaar 1)

Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Agogische vakken Kennismaking beroep (KMB) Theorie: kind Ontwikkelingspsychologie algemeen en Baby (OPI) Huishoudelijke werkzaamheden (HHW) Socialisatie (SOC) Basismethodieken zorg & welzijn (BZW) <i>Werkprocessen:</i> B1-K1-W1 t/m W8 P1-K1-W5 P1-K1-W6	Agogische vakken Theorie: kind Ontwikkelingspsychologie Dreumes en Peuter (OPI) communiceren met begrip (CMB) Persoonlijke verzorging (PVZ) Basismethodieken zorg & welzijn (BZW) <i>Werkprocessen:</i> B1-K1-W1 t/m W8 P1-K1-W5 P1-K1-W6	Agogische vakken Theorie: kind Ontwikkelingspsychologie Kleuter, Jong en Oud schoolkind (OPI) Ontwikkeling stimuleren (OWS) <i>Werkprocessen:</i> B1-K1-W1 t/m W8 P1-K1-W5 P1-K1-W6	Agogische vakken Ontwikkeling stimuleren (OWS) Expressief talent (EXT) (verkort) <i>Werkprocessen:</i> B1-K1-W1 t/m W8 P1-K1-W5 P1-K1-W6
Keuzedelen	Keuzedelen	Keuzedelen -Ontwikkelingsgericht werken met VVE	Keuzedelen -Ontwikkelingsgericht werken met VVE
Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB/Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB/Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen Burgerschap SLB / Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB / Reflectie BPV

4.1 Onderwijsprogramma (leerjaar 2)

Periode 5	Periode 6	Periode 7	Periode 8
Agogische vakken: Methodieken en methodisch werken Observeren en rapporteren (OBR) Gezonde leefstijl bij doelgroepen: Voeding, beweging en kinderziektes (GLD) <i>Werkprocessen:</i> P1-K1-W1 P1-K1-W2 P1-K1-W3 P1-K1-W4	Agogische vakken: PVA: plan van aanpak Gezonde leefstijl bij doelgroepen: Voeding, beweging en kinderziektes (GLD) <i>Werkprocessen:</i> P1-K1-W1 P1-K1-W2 P1-K1-W3 P1-K1-W4	Agogische vakken: Het speciale kind, Opvallen gedrag en sociale kaart (SOS) <i>Werkprocessen:</i> P1-K1-W1 P1-K1-W2 P1-K1-W3 P1-K1-W4	Agogische vakken: Het speciale kind, Stoornissen (SKS) <i>Werkprocessen:</i> P1-K1-W1 P1-K1-W2 P1-K1-W3 P1-K1-W4
Keuzedelen	Keuzedelen	Keuzedelen	Keuzedelen

-Ontwikkelingsgericht werken met VVE -Ondernemend gedrag	-Ontwikkelingsgericht werken met VVE -Ondernemend gedrag	-Ondernemend gedrag	-Ondernemend gedrag
Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB / Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB / Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB / Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB / Reflectie BPV

4.2 Onderwijsprogramma (leerjaar 3)

Periode 9	Periode 10	Periode 11	Periode 12
Agogische vakken: Gesprekken en gesprekstechnieken(GSV) Leidinggeven op de groep (LGG) Papiaments in de beroepscontext	Agogische vakken: Gesprekken en gesprekstechnieken(GSV) Leidinggeven op de groep (LGG) Papiaments in de beroepscontext	Agogische vakken: De eigen deskundigheid/zorgen voor kwaliteit (DED) Papiaments in de beroepscontext	Agogische vakken: Verdieping en verrijking op maat Pedagogische visie (PEV) Opvoeden en didactiek (PED) Papiaments in de beroepscontext
Keuzedelen	Keuzedelen	Keuzedelen -BSO 4 tot 8 jaar óf Specialist babyontwikkeling	Keuzedelen
Generieke vakken Nederlands Rekenen Engels SLB / Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen Engels SLB / Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen Engels SLB / Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen Engels SLB / Reflectie BPV

4.2 Lessentabel en uren van jouw opleiding

Pedagogisch Medewerker BBL													
BBL	Jaar 1 (23-24)	Jaar 2 (24-25)				Jaar 3 (25-26)							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Generieke Vakken													
Nederlands	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Rekenen	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Burgerschap			1										
ICT	1	1											
SLB	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
RPBV	1	1	1	1	1	1	1	1					
Beroepsgerichte Vakken													
Engels in de beroepscontext									1	1	1	1	
Papiaments in de beroepscontext									2	2	2	2	
Theorie/ Praktijk Beroep	3	3	2	2	2	2	3	3	3	3	1	3	
Reflectie BPV													
BPV (klokuren)	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	
Keuzedeel 1 Ondernemend gedrag N3/4					1	1	1	1					
Keuzedeel 2 Ontwikkelingsgericht VVE			2	2	2	2							
Keuzedeel 3 A: BSO óf B: Baby's											2		
Aantal weken	9	10	9	9	9	10	9	9	9	10	9	9	
Generieke vakken per week	7	7	6	6	6	6	6	6	5	5	5	5	
Beroepsgerichte vakken per week	3	3	2	2	2	2	3	3	6	6	4	6	
Keuzedelen	0	0	2	2	3	3	1	1	0	0	2	0	
Totaal lesuren per week	10	10	10	10	11	11	10	10	11	11	11	11	
Totaal (klokuren) BPV per week	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	
Totaal lesuren per periode	90	100	90	90	99	110	90	90	99	110	99	99	
Totaal klokuren per periode	68	75	68	68	74	83	68	68	74	83	74	74	

Opleidingsjaar	1	2	3
Begeleide uren op school (BOT)	263	292	305
BPV	610	610	610
Totaal begeleide uren	873	902	915
Onbegeleide uren (Zelfstandig)	727	698	685
Totaal per jaar	1600	1600	1600
Totaal opleiding	4800		

Om je diploma te behalen moet je voldoende uren maken op school en op de stage en daarnaast doe je regelmatig huiswerk. In de tabel zie je het daarom totaal aantal uren voor jouw opleiding.

BOT: dit is de begeleide onderwijstijd op school (de uren voor lessen, toetsen, examens)
BPV: dit is de tijd voor de verschillende stages
Zelfstandig: dit is de tijd die je zelfstandig besteedt aan huiswerk en leren.
Totaal: dit is alle tijd van BOT, BPV en zelfstandig werken bij elkaar opgeteld.

5. Ontwikkelingsgericht toetsplan

Iedere periode krijg je een of meerdere toetsen die horen bij de vakken waarin je les krijgt. De resultaten die je behaalt voor deze toetsen wegen mee voor de overgang naar het volgende leerjaar en bereiden je voor op de examens. Hieronder zie je per leerjaar welke toetsen je krijgt en wat de weging is voor de overgang naar het volgende leerjaar.

	Toetsplan Leerjaar 1							
	Periode	Vak	Naam toets	Toetsvorm	Duur	Locatie	Weging	Resultaat
Beroep	1	AGO	Ontwikkelingspsychologie: Algemeen en Baby (VT)	Ontwikkelingspsychologie: Algemeen en Baby	60 min	School / BPV	1	Cijfer
	1	AGO	Huishoudelijke werkzaamheden product (VE)	Product	n.v.t.	School / BPV	1	Cijfer
	1	AGO	Huishoudelijke werkzaamheden praktijk (VE)	Praktijk	30 min	School / BPV	1	OMVG
	1	AGO	Kennismaking met beroep (VT)	Kennismaking met beroep	n.t.b.	School / BPV	1	B/NB
Generiek	1	NED	Spreken kwalificerende toets 2F	Mondeling	10 min	School	1	Cijfer
ICT	1	ICT	MS Outlook	Digitaal	n.v.t.	School	1	Cijfer
	1	ICT	MS Word	Digitaal	n.v.t.	School	1	Cijfer
Beroep	2	AGO	Ontwikkelingspsychologie: Dreumes en Peuter (VT)	Digitaal	60 min	School / BPV	1	Cijfer
	2	AGO	Persoonlijke verzorging product (VE)	Product	N.v.t.	School / BPV	1	Cijfer
	2	AGO	Persoonlijke verzorging praktijk (VE)	Praktijk	45 min	School / BPV	1	OMVG
ICT	2	ICT	MS Excel	Digitaal	n.v.t.	School	1	Cijfer
	2	ICT	MS PowerPoint	Digitaal	n.v.t.	School	1	Cijfer
Generiek	2	NED	Lezen TH2	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer
	2	REK	Ondersteunende Vaardigheden	Digitaal	n.t.b.	School	1	Cijfer
Beroep	3	AGO	Ontwikkelingspsychologie: Kleuter en Schoolkind (VT)	Digitaal	60 min	School / BPV	1	Cijfer
	3	AGO	Ontwikkeling stimuleren product (VE)	Product	n.t.b.	School / BPV	1	Cijfer
	3	AGO	Ontwikkeling stimuleren praktijk (VE)	Praktijk	n.t.b.	School / BPV	1	OMVG
	3	VVE	Voortgang	Voortgang	n.t.b.	School / BPV	1	OVG
Generiek	3	NED	Schrijven TH1	Schriftelijk	90 min	School	1	Cijfer
	3	REK	Domeintoets 1	Digitaal	n.t.b.	School	1	Cijfer
	3	BUR	Blok BBL	Schriftelijk	P3	School	1	B / NB
Beroep	4	AGO	Expressief talent workshopdag	Workshopdag	1 lesdag	School / BPV	1	B/NB
	4	VVE	Voortgang	Voortgang	n.t.b.	School / BPV	1	OVG
Generiek	4	NED	Luisteren TH2	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer

	Toetsplan Leerjaar 2							
	Periode	Vak	Naam toets	Toetsvorm	Duur	Locatie	Weging	Resultaat
Beroep	5	AGO	Observeren en rapporteren (VT)	Observeren en rapporteren	n.t.b.	School / BPV	1	OMVG
Generiek	5	NED	Gesprekken TH3	Mondeling	10 min	School	1	Cijfer
	5	REK	Domeintoets 2	Digitaal	n.t.b.	School	1	Cijfer
KD	5	KD	Ondernemend gedrag: Voortgang	Schriftelijk	P5	School	1	OV
	5	VVE	Ontwikkelingsgericht werken in de VVE: Voortgang	n.t.b.	P5	School	1	OVG
Generiek	6	NED	Kwalificerende toets	Schriftelijk	60 min	School	1	Cijfer
	6	REK	Domeintoets 3	Digitaal	n.t.b.	School	1	Cijfer
KD	6	KD	Ondernemend gedrag: Voortgang	Schriftelijk	P6	School	1	OV
	6	KD	Ontwikkelingsgericht werken in de VVE: Voortgang	n.t.b.	P6	School	1	OVG
Beroep	6	AGO	Gezonde leefstijl bij de doelgroepen	n.t.b.	n.t.b.	School / BPV	1	OMVG
Beroep	7	AGO	Speciale kind: opvallend gedrag en sociale kaart (VT)	Speciale kind: opvallend gedrag en sociale kaart	n.t.b.	School / BPV	1	OMVG
KD	7	KD	Ondernemend gedrag: Voortgang	Schriftelijk	P7	School	1	OV
Generiek	7	REK	Domeintoets 4	Digitaal	n.t.b.	School	1	Cijfer
Beroep	8	AGO	Speciale kind: stoornissen (VT)	Speciale kind: stoornissen	n.v.t.	School / BPV	1	OMVG
	8	AGO	Plan van aanpak product (VE)	Product	n.v.t.	School / BPV	1	Cijfer
	8	AGO	Plan van aanpak praktijk (VE)	Praktijk	2 uren	School / BPV	1	OMVG
Generiek	8	NED	Schrijven TH2	Schriftelijk	90 min	School	1	Cijfer
	8	NED	Kwalificerende toets	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer
	8	REK	Domeintoets 5	Digitaal	n.t.b.	School	1	Cijfer

	Toetsplan Leerjaar 3							
	Periode	Vak	Naam toets	Toetsvorm	Duur	Locatie	Weging	Resultaat
Generiek	9	ENG	Spreken A2	Mondeling	10 min	School	1	Cijfer
	9	ENG	Schrijven A2	Schriftelijk	60 min	School	1	Cijfer
	9	PAP	Ortografia	Schriftelijk	90min	School	1	Cijfer
Beroep	10	AGO	Gesprekken voeren (VT)	Presentatie	20 min	School / BPV	1	OMVG
Genriek	10	ENG	Lezen A2	Schriftelijk	30 min	School	1	Cijfer
	10	ENG	Luisteren	Schriftelijk	30 min	School	1	Cijfer
	10	PAP	Skirbi	Schriftelijk	90 min	School	1	Cijfer
Generiek	11	ENG	Gesprekken A2	Mondeling	10 min	School	1	Cijfer
	11	PAP	Skucha/Lesa	Schriftelijk	90 min	School	1	Cijfer
Beroep	11	AGO	Zorgen voor kwaliteit (VT)	Praktijk	Periode 11	School / BPV	1	OMVG
	11	AGO	De eigen deskundigheid (VE)	Praktijk	Periode 11	School / BPV	1	OMVG
	11	EBJ	Excellente BSO 4 tot 8 jaar (jonge schoolkind) (VE)	Praktijk	Periode 11	School / BPV	1	OMVG
	11	EBL	Excellente babyleidster (VE)	Praktijk	Periode 11	School / BPV	1	OMVG
	12	AGO	Opvoeden, didactiek en pedagogische visie	Praktijk	Periode 12	School / BPV	1	OMVG
Generiek	12	PAP	Abilidat Oral	Mondeling	20 min	School	1	Cijfer

VT staat voor voortgangstoets. VE staat voor voorwaardelijk voor het examen. E staat voor expressief talent. PP staat voor praktijkproject.

6. Studieadvies en overgangsadvies

6.1 Studieadvies

Per leerjaar krijg je 2x een studieadvies¹ (na periode 2 en na periode 4)². Het docententeam kijkt hierbij naar jouw **resultaten**, je **aanwezigheid**, je **inzet** en **beroepshouding** op school en in het leerbedrijf.

Positief Studieadvies (GROEN)

Als het gewoon goed gaat op school krijg je een positief studieadvies. De docenten vertrouwen erop dat je goed aan het werk bent om jouw diploma te kunnen halen.

Een positief studieadvies krijg je als...

- Je beroepsgerichte vakken op school gemiddeld voldoende zijn³
- Je generieke vakken (de talen, rekenen, loopbaan en burgerschap) gemiddeld voldoende zijn
- Je aanwezigheid op school en stage voldoende is (ten minste 80% aanwezig)
- Je inzet en beroepshouding op school en/of stage goed zijn

Voorwaardelijk Studieadvies (GEEL)

Gaat het niet allemaal goed, dan kun je een waarschuwing krijgen. Er worden dan afspraken met je gemaakt om te verbetering, omdat je anders het diploma mogelijk niet gaat halen. Waar nodig kun je ook extra ondersteuning krijgen, zoals bijvoorbeeld bijles of hulp bij het plannen van je schoolwerk.

Een voorwaardelijk studieadvies krijg je als...

- Je beroepsgerichte vakken op school gemiddeld onvoldoende zijn
- Je generieke vakken gemiddeld onvoldoende zijn
- Je aanwezigheid op school en stage onvoldoende is (minder dan 80% aanwezig)
- Je inzet en beroepshouding op school en/of stage onvoldoende zijn

Negatief Studieadvies (ROOD)

Lukt het na je voorwaardelijk studieadvies niet om te verbeteren, dan kan je uiteindelijk ook een (bindend) negatief studieadvies krijgen. De school kan dan besluiten dat met de opleiding moet stoppen.

Een negatief studieadvies krijg je als...

- Je al eerder een voorwaardelijk studieadvies hebt gekregen
- Eén of meerdere afspraken die met jou gemaakt zijn niet zijn nagekomen
- Het resultaat van meer dan 50% van toetsen/opdrachten is een onvoldoende
- Het resultaat van je beroepsgerichte *en/of* generieke vakken blijft onvoldoende
- Je aanwezigheid op school en stage blijft onvoldoende (<80%)
- Je inzet en beroepshouding op school en/of stage blijft onvoldoende

Onderstaande aspecten worden meegewogen:

- Je voldoet aan één of meerdere van bovenstaande criteria.
- Je persoonlijke omstandigheden zijn meegewogen.
- Je bent besproken in het docententeam en het docententeam is gezamenlijk tot bovenstaande conclusie gekomen.
- Je hebt meerdere begeleidingsmomenten gehad.
- Je hebt ten minste 6 weken verbeteringstermijn gehad.

¹**LET OP!** Dit zijn richtlijnen. De school mag afwijken van deze richtlijnen indien er onderbouwing is.

²De school kan ten alle tijden ervoor kiezen om eerder een studieadvies te geven als daar aanleiding voor is.

³Een 'O' telt als een 2; een 'M' telt als een 4; een 'V' telt als een 6; een 'G' telt als een 8.

6.2 Overgangsnormen

De opleiding heeft bepaald wat de overgangsnormen zijn om door te kunnen stromen naar het volgende leerjaar. De overgangsnormen voor jouw opleiding staan hieronder beschreven.

Overgang leerjaar 1 naar leerjaar 2:

Beroepsvakken:

- Theorietoetsen jaar 1 behaald met 5.5 of hoger
- Praktijktetsen behaald
- Expressief talent voldaan en de eindpresentatie voldoende

Generiek: Basistraject is voldaan

- Loopbaan & Burgerschap: Afgerond
- Keuzedelen: Afgerond
- Beroepspraktijkvorming: Afgerond

7. Diploma eisen en Examenprogramma

Op de volgende pagina's vind je alle informatie die je nodig hebt om je diploma te behalen. Je vindt hieronder eerst de diploma eisen en op de volgende pagina's het examenprogramma dat hierbij hoort.

7.1 Wettelijke eisen voor het MBO diploma

Om in aanmerking te komen voor het MBO diploma moet je voldoen aan alle 'kwalificatie-eisen.' Dit zijn wettelijke eisen.

Het gaat om de volgende onderdelen:

- Beroepsgerichte eisen: Een voldoende of goed per kerntaak. Voor sommige beroepen zijn er nog extra branche- of wettelijke vereisten.
- Generieke eisen taal & rekenen: Een oordeel per vaardigheid of domein, volgens de eisen die geldend zijn voor het betreffende cohort.
- Loopbaan en Burgerschap: voldoen aan de inspanningseisen van de opleiding.
- Beroepspraktijkvorming (BPV): met een voldoende afsluiten, het leerbedrijf beslist mee over de beoordeling.
- Keuzedelen: examen doen voor alle keuzedelen, het resultaat mag onvoldoende zijn. (NB: vanaf 1 augustus 2016)

7.2 Uitwerking wettelijke eisen voor diplomering in beslisregel voor dit examenplan

Maar wat betekenen die wettelijke eisen nu concreet voor jouw opleiding? Wanneer heb jij je diploma behaald?

Je vindt het antwoord op deze vraag in de tabel hieronder. Voor jouw opleiding op MBO Bonaire geldt dat je moet voldoen aan de volgende diplomeringseisen:

	Onderdeel	Beslisregel/bewijzen
1.	Beroepsgerichte eisen	<i>alle drie de kerntaken zijn met een voldoende of goed afgerond (compensatie is niet mogelijk)</i>
2.	Generieke taal- en rekenvaardigheden*	<i>Voor Nederlands heb je de examens van de 5 deelvaardigheden afgelegd. Het streefniveau is 2F* Voor Rekenen heb je het examen (of de deexamens) voor de 5 rekendomeinen op het streefniveau 3 afgelegd*</i>
3.	Loopbaan en Burgerschap	<i>Je hebt voldaan aan de (vijf) inspanningseisen van de opleiding</i>
4.	Beroepspraktijkvorming (BPV)	<i>Alle gelopen drie stages tijdens je opleiding zijn afgesloten met 'behaald'</i>
5.	Keuzedelen	<i>Van elk gevolgd Keuzedeel heb je het examen afgelegd</i>

**Als bij de start van de niveau 3 opleiding blijkt dat het gevraagde generieke examenniveau voor Nederlands en/of Rekenen niet haalbaar zal zijn, komt de student in een leertraject. De examinering zal plaatsvinden in overeenstemming met het niveau van het leertraject. Deelname aan dit leertraject is verplicht.*

7.3 Examenplan: Overzicht examenonderdelen

Om te voldoen aan de diploma eisen doe je examens. Het examenprogramma van jouw opleiding vind je hieronder. Als de periode waarin een examen gepland staat wijzigt, ontvang je daarvan tijdig bericht.

7.3.1 Beroepsgerichte examenonderdelen

Examenplan Beroepsgerichte examenonderdelen									
Examen(s) en code	Examen-vorm	Kerntaak	Exameninhoud - Werkprocessen - Vakkennis & vaardigheden	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat	Weging	Eind resultaat
23PM3-A PW-PM-Ko-P-K1-W6	Praktijk examen	P1-K1	Huishoudelijk werk (Min. 3 huish. taken) (Extra) Productbeoordeling Schoonmaakwerkplan	5-6	30 min.	BPV/ School	OVG	1x	Behaald
23PM3-B PW-PM-Ko-P-K1-W4 PW-PM-Ko-P-K1-W5 PW-PM-Ko-B-K1-W6	Praktijk examen	B1-K1 P1-K1	Persoonlijke verzorging (Min. 2 tot 6 kinderen) (Extra) Productbeoordeling: Persoonlijke verzorging werkplan voor variatie van 4 pers. Z	5-6	45 min.	BPV/ School	OVG	1x	Behaald
23PM3-C PW-PM-Ko-P-K1-W2 PW-PM-Ko-B-K1-W2 PW-PM-Ko-B-K1-W3 PW-PM-Ko-B-K1-W4 PW-PM-Ko-B-K1-W5	Praktijk examen	P1-K1 B1-K1	Ontwikkeling stimuleren -(2 tot 4 kinderen) -4 activiteiten op behoefte kinderen (kunst, muziek, creatief, natuur) Productbeoordeling: Activiteitenprogramma Planning van activiteiten Reportage met onderbouwing Verantwoordingsverslag	7-8	6 weken 2 tot 2,75 uur uitvoeren	BPV/ School	OVG	1x	Behaald
23PM3-D PW-PM-Ko-P-K1-W1 PW-PM-Ko-P-K1-W3 PW-PM-Ko-B-K1-W1 PW-PM-Ko-B-K1-W7 PW-PM-Ko-B-K1-W8	Praktijk examen	B1-K1 P1-K1	Plan van aanpak begeleiding (6 dagen op 1 kind of 2 kinderen met eenzelfde probleem) Productbeoordeling: Rapportage van de ontwikkeling en behoeften en wensen van het kind Plan van aanpak Evaluatieverslag	9-10	6 weken 2 tot 2,5 uur uitvoeren	BPV/ School	OVG	1x	Behaald
23PM3-E PW-PM-Ko-B-K2-W1 PW-PM-Ko-B-K2-W2	Gesprek	B1-K2	De eigen deskundigheid Productbeoordeling: Persoonlijk ontwikkelplan Overzicht van verbeterpunten	11-12	4 weken 1 uur beoordelen	BPV/ School	OVG	1x	Behaald

Vaststelling resultaat per kerntaak

Kerntaak	Werkproces	Code examen	Naam examen	Periode afname	Resultaat	Eindresultaat
B1-K1	W1	22PM3-D	Plan van aanpak	9-10	O/V/G	V = minimaal 8 x 'V' G = minimaal 5 x 'G' en 3 x V'
	W2	22PM3-C	Ontwikkeling stimuleren	7-8	O/V/G	
	W3	22PM3-C	Ontwikkeling stimuleren	7-8	O/V/G	
	W4	22PM3-C	Ontwikkeling stimuleren	11-12	O/V/G	
	W5	22PM3-C	Ontwikkeling stimuleren	7-8	O/V/G	
	W6	22PM3-B	Persoonlijke verzorging	5-6	O/V/G	
	W7	22PM3-D	Plan van aanpak	9-10	O/V/G	
	W8	22PM3-D	Plan van aanpak	9-10	O/V/G	
B1-K2	W1	22PM3-E	De eigen deskundigheid	11-12	O/V/G	V = minimaal 2 x 'V' G = minimaal 2 x 'G'
	W2	22PM3-E	De eigen deskundigheid	11-12	O/V/G	
P1-K1	W1	22PM3-D	Plan van aanpak	9-10	O/V/G	V = minimaal 6 x 'V' G = minimaal 4 x 'G' en 2 x V'
	W2	22PM3-C	Ontwikkeling stimuleren	7-8	O/V/G	
	W3	22PM3-D	Plan van aanpak	9-10	O/V/G	
	W4	22PM3-B	Persoonlijke verzorging	5-6	O/V/G	
	W5	22PM3-B	Persoonlijke verzorging	5-6	O/V/G	
	W6	22PM3-A	Huishoudelijk werk	5-6	O/V/G	

7.3.2 Examenonderdelen generieke eisen voor taal en rekenen

Examenplan Nederlands								
Code	Examenvorm	Vaardigheid	Niveau	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat + weging (1 decimaal)	Eind- resultaat (geheel cijfer)
MBO Nederlands 2F	Centraal examen	Lezen & Luisteren	2F	Vanaf P9	90 minuten	MBO Bonaire	Cijfer 1x	cijfer 1x
Deviant_NED_IE_Schrijven_2F_004-A Deviant_NED_IE_Schrijven_2F_004-B Deviant_NED_IE_Schrijven_2F_004-C	Instellingsexamen	Schrijven	2F	Vanaf P9	90 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x	
Deviant_NED_IE_Spreken_2F_004-A Deviant_NED_IE_Spreken_2F_004-B	Instellingsexamen	Spreken	2F	Vanaf P9	10 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x	
Deviant_NED_IE_Gesprekken_2F_004-A Deviant_NED_IE_Gesprekken_2F_004-B Deviant_NED_IE_Gesprekken_2F_004-C	Instellingsexamen	Gesprekken voeren	2F	Vanaf P9	15 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x	

Examenplan Rekenen							
Code	Examenvorm	Vaardigheid	Niveau	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Eindresultaat (geheel cijfer)
<code>	Instellingsexamen	-Grootheden en eenheden -De twee-en driedimensionale wereld -Verhoudingen herkennen en gebruiken -Procenten gebruiken -Omgaan met kwantitatieve informatie	3	Vanaf P9	<Nog niet bekend>	School	Cijfer

7.3.3 Onderdelen Loopbaan en Burgerschap

Examenplan Loopbaan en Burgerschap (Burgerschap is niet ingedeeld per dimensie, maar bij elk blok hoort een overkoepelend thema. Binnen elk thema komt meerdere dimensies aan bod)					
Code	Dimensies	Bewijsstuk	Periode	Plaats	Resultaat
23LPB	Eindgesprek Loopbaan 'De reflecterende beroepsbeoefenaar'	Bewijs eindgesprek	12	School	Voldaan/ niet voldaan
23BUR-1	Blok 'Master your life' *	Bewijs afronding blok1	3	School	Voldaan/ niet voldaan
23BUR-2	Blok 'Inclusiviteit' *	Bewijs afronding blok 2	3	School	Voldaan/ niet voldaan
23BUR-3	Blok 'Levenshuis' *	Bewijs afronding blok 3	3	School	Voldaan/ niet voldaan
23BUR-4	Blok 'Blue Destination / Duurzaamheid' *	Bewijs afronding blok 4	3	School	Voldaan/ niet voldaan
23BUR-5	Blok 'Onderzoek' *	Bewijs afronding blok 5	3	School	Voldaan/ niet voldaan

7.3.4 Beroepspraktijkvorming (bpv)

Examenplan Beroepspraktijkvorming					
bpv-onderdeel	Beschrijving van het bpv-onderdeel	Periode	Duur	Manier van beoordelen	Resultaat
BPV-1	BPV Periode 1 Oriëntatie op de werkprocessen	BPV Leerjaar 1 (610 klokuren)	Periode 1 t/m 4	Eindevaluatie Praktijkbeoordelaar en de stagebegeleider , voldoende uren en aanwezigheid getekende POK	Behaald / niet behaald
BPV-2	BPV Periode 2 De vaardigheden van de werkprocessen worden geoefend	BPV leerjaar 2 (610 klokuren)	Periode 5 t/m 8	Eindevaluatie Praktijkbeoordelaar en de stagebegeleider , voldoende uren en aanwezigheid getekende POK	Behaald / niet behaald
BPV-3	BPV Periode 3 De vaardigheden van de werkprocessen worden geoefend	BPV leerjaar 3 (610 klokuren)	Periode 9 t/m 12	Eindevaluatie Praktijkbeoordelaar en de stagebegeleider , voldoende uren en aanwezigheid getekende POK	Behaald / niet behaald

7.3.5 Keuzedelen

Examenplan Keuzedelen						
Code	Examenvorm	Exameninhoud / werkprocessen	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat
K0072	Proeve	Ondernemend gedrag (geschikt voor niveau 3 en 4) D1-K1: Toont ondernemend gedrag voor innovatie in beroepsuitoefening en werkomgeving - D1-K1-W1 Onderzoekt zichzelf, zijn (werk)omgeving en verbetermogelijkheden - D1-K1-W2 Signaleert mogelijkheden voor verandering en innovatie - D1-K1-W3 Neemt initiatieven in en voor zijn werk	8	Examen opdracht 70 min & gesprek 20 min	BPV/ School	OVG
K0388	Praktijk	Ontwikkelingsgericht werken in de VVE (2 kinderen) - Erkende VVE methodiek - Stimuleer 1x taal-, 1x reken-, 1x motorische en 1x sociaal-emotionele ontwikkeling - Informeer en adviseer ouders Productbeoordeling: Schriftelijke VVE instructie	7	120 min	BPV/ School	OVG
Student maakt keuze uit de onderstaande twee keuzedelen:						
K1266	Praktijk	Specialist babyontwikkeling Vorbereidende opdracht: - Biedt specifieke opvang aan baby's - 2 baby's (0 – 18 maanden) Beoordeling: Examengesprek	11-12	30 min	BPV/ School	OVG
of						
K0793	Praktijk	BSO 4 – 8 jaar Vorbereidende opdracht: 3/ 4 activiteiten: 1x Schoolse Beoordeling: Examengesprek	11-12	30 min	BPV/ School	OVG

Je kunt Engels examineren door dit als extra keuzedeel te volgen. Bij een positief resultaat vindt vermelding van dit extra keuzedeel op het diploma en cijferlijst plaats.

Examenplan Extra keuzedeel 'Engels A2/B1'						
Code	Examenvorm	Exameninhoud / werkprocessen	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat
K0802	Schriftelijk en mondeling	Engels A2/B1 <i>D1-K1: Past de Engelse taal toe op niveau A2 voor schrijven, spreken en gesprekken voeren, en op niveau B1 voor lezen en luisteren</i>	Periode 9 - 12	n.t.b. (vijf deexamens voor elke vaardigheid)	School	Onvoldoende/ Voldoende/ Goed

8. Belangrijke informatie over examens

8.1 Examenreglement

Iedere opleiding heeft regels voor het onderwijs en de examens. Het examenreglement van MBO Bonaire kun je vinden op de website. Daarin staat bijvoorbeeld hoe lang het duurt voordat je de uitslag van een examen krijgt, of wat je moet doen als je het niet eens bent met de uitslag. Ook regels over herkansingen, vrijstellingen of aangepaste examens vind je daar. De korte uitleg staat hieronder.

8.2 Herkansingen

Op het MBO Bonaire doe je op geplande momenten examen. Je hebt recht op één herkansing na het eerste examen. Als je ingeschreven staat als extraneus (een student die geen onderwijs volgt maar alleen examens doet) heb je geen recht op een herkansing na een examen.

Een extra herkansing aanvragen kan alleen als er sprake was van overmacht. Het aanvragen van een extra herkansing doe je bij de teamexamencommissie (TEC) van jouw opleiding.

8.3 Aangepaste examens

Het MBO Bonaire biedt studenten de mogelijkheid om op een aangepaste manier te examineren. Dit kan bijvoorbeeld als je dyslexie hebt. De TEC kan dan beslissen om een aanpassing te doen. Je kunt dan denken aan een examen met grotere letters of een verlenging van de examenduur. Voor alle aanpassingen geldt, dat de student deze aanvraagt bij de TEC.

8.4 Vrijstellingen

Ook voor het aanvragen van vrijstellingen kun je terecht bij de TEC. Je kunt een verzoek indienen als je bijvoorbeeld in een vorige MBO opleiding resultaten hebt gehaald die mee kunnen tellen voor je huidige opleiding. Bij het bepalen van vrijstellingen kijkt de TEC bijvoorbeeld of de resultaten echt overeenkomen met de eisen van de opleiding die je nu volgt. En hoe lang geleden je de eerdere resultaten hebt behaald en of die resultaten nu nog geldig zijn.